

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. VIII. Concessa alicui facultate administrando Sacramentum
Pœnitentiæ, non censetur eidem concessa facultas administrandi
Eucharistiam; & per consequens habitâ facultate ad eligendum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

illis loquendo, eos ab opere impediunt; tunc si quis vellet accedere omnino resolutus tacere, posset dici in eo cessare ratio legis, non tamen propterea lex: Sed quid si in die festo adiret, quando operarii vacant? Numquam hunc casum lex comprehendit, cum pro tali die non fuerit positum præceptum. Sic ad propositum dico, pro peregrinis numquam exceptionem diei Paschalis fuisse positam.

Stat ergo sua probabilitas huic sententiæ, quamvis non facile practicanda, maxime publicè, ne fortè tumultus fiat in Clero.

Ego sum Pastor bonus (ait Pastor Pastorum Christus Joan. 10. v. 14.) & cognosco oves meas & cognoscunt me mee. Cognoscant Parochiani Parochum suum, saltem semel in anno: ipse enim pervigilat quasi rationem redditurus pro animabus eorum. Ipse est, qui non semel tantum; sed quotiescumque rationabiliter petunt, ex officio tenetur suis ovibus per se, vel per alios, pastum spirituales, vivificum, inquam, Sacramentum Corporis Christi administrare; ad hoc siquidem stipendium accipit, non solum ut in necessariis, verum etiam ut in valde utilibus ad salutem pascat gregem suum.

Nunquid tempore pestis cum periculo vitæ? Multi affirmant, quamvis contrarium non sit improbabile. Vide Diana 3. parte tract. 4. resol. 174. & 5. parte tract. 3. resol. 53. Bonus Pastor animam suam dat pro ovibus suis, non tantum in extrema necessitate, in qua quilibet tenetur animam suam exponere pro salute proximi; sed etiam in gravi, quando, licet phyticè possint salvari, equidem non nisi valde difficulter. Sed de hac obligatione alibi latius.

Liquet profecto quod primum jus & obligatio administrandi Sacramenta pertineat ad Parochiales Ecclesias, & ipsarum Curatos, sive Rectores. Num ideo ab hoc numero excludendi sunt Religiosi? Abit ut illi excludantur, quos Clemens V. Pontifex maximus in Concilio Viennensi (ut refertur in Clementina Dudum de sepulturis circa finem) tamquam dignissimos commendat his verbis.

Ceterum universos Ecclesiarum Prælatos cuiuscumque præminentie, status vel dignitatis existant, ac Sacerdotes Parochiales & Curatos, sive Rectores prædictos presentium tenore rogamus & hortamur attentè, nihilominusq; eis districte præcipiendo mandamus, quatenus pro Divina & Apostolica Sedis reverentia prædictos Ordines & Professores eorum habentes affectu benevolè commendatos, fratribus ipsi non se difficiles, graves, duros aut asperos, sed potius favorabiles, propitios ac benignos, præque munificentia liberales se studeant exhibere; sic eos in prædicationis officio, & propositionibus Verbi Dei ac in omnibus aliis supra dictis tamquam cooperatores eorum idoneos, & laborum suorum participes propria benignitate recipiant, ac affectuosè admittere non

omittant, ut proinde illis æterna beatitudinis præmium augetur, & animarum salutis incrementa felicia procurentur.

Si autem à me quaeritur, an concessa alicui facultate administrandi Sacramentum Penitentiae, etiam censetur eidem concessa facultas administrandi Eucharistiam? Respondeo citius:

CONCLUSIO VIII.

Concessa alicui facultate administrandi Sacramentum Penitentiae non censetur eidem concessa facultas administrandi Eucharistiam; & per consequens habitâ facultate ad eligendum Confessorem, neutiquam intelligitur etiam habita ad eligendum ministrum Eucharistiae, seu ad suscipiendum hoc Sacramentum à quocumque Sacerdote voluerit.

Probat: quia hi actus sunt diversi & separabiles, & similiter potestas ad utrumque requisita; ut per se evidens est: ergo concessa unâ potestate, non necessario conceditur altera. Et sanè quid illustrius, quam in Bullis Pontificiis distinctè enumerari facultatem absolvendi à peccatis; & facultatem administrandi Eucharistiam? Quod frustra fieret, si sub Confessione solet comprehendi Communio.

Extant clarissima privilegia, quibus Pontifices concedunt potestatem Religiosis sine ulla restrictione aut limitatione audiendi Confessiones quocumque tempore; ideoque audiunt Confessiones; etiam quæ sunt in præcepto; & tamen quis Mendicantium ausus fuisset virtute illorum privilegiorum tempore Paschalis administrare Eucharistiam? Certè, ut supra vidimus, Pontifices communiter excipiunt Communionem Paschalem; ergo censent illas potestates esse distinctas, neque concessionem unius sub alterius concessionem comprehendi.

Aliud foret si generaliter alicui concederetur potestas administrandi Sacramenta; quæ secundum communem sensum Doctorum intelligitur de Sacramentis Confessionis & Eucharistiae. Aliqui eam extendunt ad Baptismum & Matrimonium; quamquam non semper expediat hæc Sacramenta ministrare sine specialiori licentia Parochi expressa vel præsumpta, de quo alibi.

Proba-

55.
Rom. 10.

An Parochus cum periculo vitæ debeat ministrare Eucharistiam.

56.
Primum jus ministrandi Sacramenta pertinet ad parochiales Ecclesias, & eorum Rectores.

57.
Primum ad Religiosos.

57.
Concessa potestate absolvendi, non eo ipso conceditur facultas dandi Eucharistiam.

Patet ex Privilegiis Regularium.

58. & Bulla Cruciatæ.

Probatur Conclusio secundò: In Bulla Cruciatæ conceditur facultas omnibus fidelibus eligendi Confessorem approbatum ab Ordinario quotiescumque voluerint, & tamen ibi non intelligitur posse eligere Sacerdotem, à quo recipiant Sacramentum Eucharistiæ: alioquin sicut ex vi illius clausulæ generalis possunt satisfacere præcepto annuæ Confessionis, cuicumque approbato Sacerdote simplici confiteantur; ita etiam possent implere præceptum annuæ Communionis ab eodem suscipiendo Sacramentum Eucharistiæ; quòd est planè falsum, & contra consuetudinem Ecclesiæ; & contra verba contenta in alia priori clausula ejusdem Bullæ. Ita Suarez disp. 72. sectione. 2.

Suarez.

Sed quid mirum, si non possint implere præceptum annuæ Communionis, quando illa expressè excipitur? Quòd autem non possent implere præceptum annuæ Communionis, suscipiendo Eucharistiam à quocumque Sacerdote, si expressè annua Communio non exciperetur, unde constat? Certè non aliunde, quàm ex diversitate istarum potestatum, & actuum à se mutuo independentium.

& ex diversitate illarum potestatum.

59.

Independentium, inquam, ut proinde in ipsis non obtineat commune dictum: Qui potest majus, potest etiam minus; sive ut loquitur Reg. juris 53. de Reg. juris in 6. Cui licet quod est plus, licet utique quod est minus. Hoc enim intelligendum est, quando vel subordinata sunt, vel unum aliud aliquo modo includit, sive ut totum suam partem, sive ut genus suam speciem; v. g. qui habet potestatem ordinariam vel delegatam, saltem generalera, ad dispensandum, habet etiam ad commutandum. Quare? Quia commutatio est partialis dispensatio, & includitur in illa sicut pars in toto, vel tamquam secundum quid in simpliciter tali.

Reg. juris 53.

sibi non subordinatarum.

60.

An in Bulla Cruciatæ detur facultas accipiendi Eucharistiam à quocumque Sacerdote extra diem Paschatis? Vasquez, Diana.

Nihil autem simile reperitur in potestate absolvendi à peccatis, & potestate administrandi Eucharistiam; sed illæ potestates inter se distinguuntur tamquàm majus, & minus diversorum generum. Unde non valet hoc argumentum à majori ad minus: Potest absolvere à peccatis, quod majus est; ergo etiam administrare Eucharistiam, quod minus est. Præsertim cum sit major ratio ad concedendum Sacramentum Pœnitentiæ, quoniam magis necessarium; magisque difficile pœnitentibus. Sed cum hæc satis consent, equidem disputatur inter Doctores, an in Bulla Cruciatæ detur facultas recipiendi Eucharistiam à quocumque Sacerdote extra diem Paschatis. Fundamentum pro parte affirmativa, (quam docet Vasquez disputatione 219. cap. 5. & sequitur Diana parte 1. tract. 11. resol. 20. & 4. parte tract. 4. resol. 81. cum aliis, quos citat) sumitur ex illa clausula Bullæ, in qua conceditur, quòd possit Eucharistiam, & alia

Sacramenta (præterquam in die Paschatis) recipere, etiam si sit tempus interdicti.

Quæ ultima verba planè indicant facultatem illam concedi pro quovis tempore, etiam si sit interdicti, & non tantum pro eo, in quo fuerit interdictum. Deinde si non esset concessio eligendi ministrum, frustra exciperetur dies Paschatis; nam tempore interdicti, si quis etiam in privato Oratorio accipiat Eucharistiam in die Paschatis à Parocho, vel ab alio cum ejus licentia, procul dubio satisfacit præcepto annuæ Communionis.

Respondeo; illis verbis conceditur substantia actionis, id est, acceptio Eucharistiæ pro solo tempore interdicti, ut sensus sit, quòd possit Eucharistiam, & alia Sacramenta recipere, non obstante interdicto. Sicut si Pontifex diceret, Concedo ut etiam in diebus festis laboratis, ut etiam in diebus jejuniis comedatis carnes: non est sensus, quòd detur licentia pro aliis diebus, in quibus fortè aliquis ex voto non posset laborare, vel comedere carnes; sed quòd detur pro illis non obstante prohibitione Ecclesiæ.

Sic ergo non obstante prohibitione Ecclesiæ, quæ prohibet tempore interdicti suspensionem Eucharistiæ (nisi per modum Vinctivi) Extremæ Unctionis, Ordinis, & fortè Matrimonii, concedit Pontifex, ut possint illa Sacramenta recipi, etiam in privato Oratorio, salvo semper jure Parochi, quòd scilicet habet ad illa Sacramenta administranda. Et ideo excipit diem Paschatis.

In illa ergo clausula nullum speciale privilegium conceditur circa personam ministrum, quæ datur est Sacramentum, sed per se & directè circa tempus, quòd aliàs interdictum erat, concomitanter verò circa locum, scilicet quòd in quacumque Ecclesia vel Oratorio approbato id fieri possit; ex vi tamen illius concessionis non tollitur, quin tale Sacramentum suscipiendum sit ab eo, qui alioquin habet potestatem illud administrandi.

Sicuti ibi conceditur tempore interdicti posse audiri Missam in Oratorio privato, per quod non excluditur, quin Missa dicenda sit à Sacerdote habente à suo Episcopo facultatem rem sacram faciendi: & nemo audeat uti privato Oratorio absque facultate summi Pontificis, etiamsi habeat Bullam Cruciatæ: siquidem illa clausula non dat facultatem utendi Oratorio privato; sed tantum audiendi Missam in illo, etiam tempore interdicti, si aliunde sit facultas debita utendi illo Oratorio.

Profectò aliud est concedere alicui, ut possit recipere Sacramenta; aliud verò quòd possit recipere à quolibet ministro: nam illud prius pertinet ad solam substantiam; hoc posterius ad quandam circumstantiam: non conceduntur autem omnes circumstantiæ, cum conceditur

conceditur substantia: alioquin in illa clausula concessa esset facultas recipiendi Sacramenta in quolibet loco, qualibet hora diei, & alia similia.

sed tantum circa substantiam Sacramentorum.

Sacer. Rodericus. Lugo.

Cum ergo concessio solum sit recipiendi Sacramenta, & nihil ibi dicatur de ministro, debet intelligi, prout de jure; scilicet a debito ministro, sicut intelligitur debito tempore, debito loco &c. Ita Auctores oppositae sententiae Suarius supra, Rodericus in explicatione Bullae parte 1. in Addit. ad §. 5. Lugo disp. 18. Sect. 2. & alii, qui fultus ista pertractant.

Nobis sufficiat utramque sententiam esse probabilem, quamquam existimem negativam, sicuti communior, ita etiam probabilior, praesertim cum illa verba: *Etiamsi sit tempus interdicti*, non inveniatur in illa clausula Hispano sermone apud Villalobos transcripta. Qui etiam Auctor 1. part. Sum. Tract. 27. de Bulla Cruc. Clausula. 4. n. 19. tenet sententiam negativam.

Quaro autem pro limite hujus Sectionis, an Sacerdos volenti communicare possit dare partem suae hostiae? Pro resolutione sit

CONCLUSIO IX.

Sacerdos ex rationabili causa potest communicare volenti dare partem hostiae suae.

62. Licet quodlibet dat Sacramentum sine hostia.

Est communis & certa. Id enim non obest integritati Sacrificii, cum in qualibet parte specierum tantumdem contineatur, & per consequens sumatur: quid autem amplius exigit integritas Sacrificii, quam summptionem hostiae, id est, Corporis & Sanguinis Christi sub speciebus panis & vini? Sanè antiquitus in more fuit, ut unus, idemque panis consecratus frangeretur, & ex eodem vasculo Sanguis, Domini à fidelibus fumeretur, ut etiam fecit Christus, quando cenantibus Apostolis accepit panem, benedixit ac fregit, deditque illis dicens: *Accipite, & comedite: Hoc est Corpus meum.* Similiter accipiens calicem, & gratias agens, dedit illis dicens: *Bibite ex hoc omnes: Hic est enim Sanguis meus.*

sine causa illicitè,

Nunc equidem sine causa non licet recedere à moderno ritu Ecclesiae, qui habet, ut pro communicaturis distincte hostiae consecrentur, tamen ei contraire, juxta varios Auctores, non foret peccatum mortale, eò quòd irreverentia non videatur gravis, nec consuetudo obligans saltem graviter. Nam quae dicuntur ab aliquibus de cap. *Relatum* 11. & cap. *Comperimus* 12. De Consec. dist. 2. indigna sunt quae audiuntur.

sed tantum venialiter.

Enimverò in priori textu ex Concilio To-

63.

letano XII. solum praecipitur; ut qui sapienter in die celebrat, in singulis Missis communicet. *Relatum*, inquit, est nobis quosdam de Sacerdotibus non tot vicibus Communionis sanctae gratiam sumere, quot Sacrificia in uno die videntur offerre, sed si in uno die plurima per se offerant Sacrificia, in omnibus se oblationibus a Communione suspendant, & in sola tantum extrema Sacrificij oblatione Communionis sanctae gratiam sumant, quasi non sit toties illi vero & singulari Sacrificio participandum, quoties Corporis & Sanguinis Domini nostri Iesu Christi immolatio facta contingerit.

Respondetur ad cap. Relatum 11. de Consec. dist. 2. Tilerianum XII.

De his pronuntiat Concilium: *Certum est quod rei sunt Domini Sacramenti.* Atque poenam adiciens ait: *Quicumque ergo Sacerdotum deinceps Divini altaris Sacrificium oblaturus accesserit, & se à Communione suspendent, ab ipsa, quae se indecenter privavit gratia Communionis, anno uno repletum se noverit.*

Si inferas: ergo non modicam poenam dignus est Sacerdos, frangens hostiam ut laicum communitur: qualis Consequencia! Quae enim conventio Sacerdotis, qui Communionis sanctae gratiam sumit, ad Sacerdotem, qui se à Communione suspendit? Aut quae pars Sacerdoti, qui sumit species panis & vini, cum Sacerdote, qui sumpta tantummodo Corporis sacri portione, à calice sacri cruoris abstinet? Nulla omnino.

Responsio ad cap. Comperimus, ead. dist. Gelasius.

De hoc autem Sacerdote, minime de illo agit Pontifex Gelasius, quando ait: *Comperimus quod quidam sumpta tantummodo Corporis sacri portione à Calice sacri cruoris abstineant: Qui procul dubio (quoniam nescio quâ superstitione docentur obstringi) aut integra Sacramenta percipiant, aut ab integris arceantur: quia divisio unius ejusdem mysterii sine grandi sacrilegio non potest provenire.*

Numquid fractio hostiae, aut distributio partis hostiae communicare volenti divisio est unius ejusdem mysterii? Nequaquam. Frustra ergo ob talem legem dixit quidam, non modicam poenam dignum esse Sacerdotem frangentem hostiam, ut laicum communitur. Frustra talis fractio aut distributio dicitur peccatum mortale; frustra veniale, si adfit rationabilis causa.

64. Legitimè cause allegantur.

Quæris quæ sit hujusmodi causa? Respondeo non tantum periculum mortis (de quo non potest esse dubium) sed præceptum quoque Communionis; immo magna petentis devotio, si alia parva hostia commodè haberi nequeat: quia nulla extat prohibitio, nec apparet aliqua indecentia aut irreverentia. Sicut etiam licet aliquas particulas consecratas (dum omnibus non sufficiunt) dividere, & sic præbere.

Dico illud.

Quæ ergo sit causa sufficiens, prudenti iudicio videtur relinquendum. Ego, inquit Dicastillo disp. 11. n. 117. non putarem requiri gravissimam. Unde putarem sufficere quòd sic communicaturus non habeat aliquam Mis-

B b b sam,